

А К Т

лісопатологічного обстеження лісових насаджень ДП "Звягельський лісгосп АПК" ЖОКАП "Житомироблагроліс" Житомирської обласної ради на доцільність призначення в них заходів з поліпшення санітарного стану лісів.

06 лютого 2026 року

м. Звягель Житомирської області

Нами, провідним інженером-лісопатологом сектору моніторингу стану лісових насаджень філії "Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист" Василем ОРЛОМ, (на підставі листа дочірнього підприємства "Звягельський лісгосп АПК" ЖОКАП "Житомироблагроліс" Житомирської обласної ради (далі - "ДП Звягельський ЛГ АПК") від 02 лютого 2026 року № 87), головним лісничим ДП "Звягельський ЛГ АПК" Леонідом КОСТЕНКОМ, інженером охорони та захисту лісу I-категорії ДП "Звягельський ЛГ АПК" Святославом СВІНЦЬКИМ в період з 04,02 по 06,02,2026 року, проведено лісопатологічне обстеження (у відповідності п. 8,9 Порядку організації охорони та захисту лісів затвердженого постановою КМУ від 20 травня 2022 р. № 612) для планування та здійснення заходів з поліпшення санітарного стану лісів на 2026 рік, в лісових насадженнях, що знаходяться в постійному користуванні ДП "Звягельський ЛГ АПК"

Обстеженням встановлено наступне:

Коротка таксаційна характеристика лісових насаджень, відповідно до матеріалів базового лісовпорядкування 2023 року ДП "Звягельський ЛГ АПК", представлено для лісопатологічного обстеження, причини призначення заходів та ступінь пошкодження насаджень:

Лісництво (урочище)	Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, га	Номер ділянки	Площа, що потребує проведення заходів, га	Коротка таксаційна характеристика насадження відповідно до матеріалів базового лісовпорядкування							категорія лісів	вид запланованих заходів	Причини призначення заходів	Ступінь пошкодження насадження
						склад	вік, років	повнота	бонітет	середня висота, метрів	середній діаметр, сантиметрів	запас деревостану, м3 на 1 га				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Городницьке	16	21	0.4		0.4	10СЗ+ВЛЧ	54	0.60	1	21	26	260	2	ВСП	малий та великий соснові лубоїди, кореневі та стовбурові гнилі ВЛЧ	5
	16	32	2.7		2.7	10СЗ+ОС+БП	54	0.60	1	21	28	260	2	ВСП	малий та великий соснові лубоїди, трутовик ОС, бактеріальна водянка БП	5
	17	27	2.6		2.6	8СЗ(60)1БП 1СЗ(80)	60	0.65	2	20	28	240	2	ВСП	малий та великий соснові лубоїди, бактеріальна водянка БП	5

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Городницьке	17	34	0.3		0.3	9С31БП	49	0.60	1А	20	26	220	2	ВСП	малий та великий соснові лубоїди, бактеріальна водянка БП	5
	18	29	1.9		1.9	7С3(85)1 БП2С3 (100)+ОС	85	0.45	2	22	36	200	2	ВСП	малий та великий соснові лубоїди, бактеріальна водянка БП, трутовик ОС	10
	19	35	5.0		5.0	9С31ВЛЧ +ОС	95	0.45	2	24	40	220	2	ВСП	малий та великий соснові лубоїди, кореневі та стовбурові гнилі ВЛЧ, трутовик ОС	10
	19	40	2.6		2.6	8С3(104)2 С3(49)+ ДЗ+ВЛЧ	104	0.45	3	23	40	180	2	ВСП	малий та великий соснові лубоїди, трутовик ДЗ, кореневі та стовбурові гнилі ВЛЧ	10
	20	10	6.9		6.9	8С31ОС 1ДЗ+БП	94	0.55	1	27	40	324	2	ВСП	малий та великий соснові лубоїди, трутовик ОС, трутовик ДЗ, трутовик БП	5
	21	9	1.6		1.6	6С3(85)2 С3(95) 2ВЛЧ+БП	85	0.50	2	24	36	250	2	ВСП	малий та великий соснові лубоїди, кореневі та стовбурові гнилі ВЛЧ, бактеріальна водянка БП	5
	21	10	0.3		0.3	9С31БП	55	0.45	1А	22	28	190	2	ВСП	малий та великий соснові лубоїди, бактеріальна водянка БП	10
	23	42	1.0		1.0	6С3 2БП 2ВЛЧ	55	0.65	1	21	26	240	2	ВСП	малий та великий соснові лубоїди, бактеріальна водянка БП, кореневі та стовбурові гнилі ВЛЧ	10
	23	43	1.4		1.4	5С3ЗБП2 ВЛЧ	55	0.65	1	21	26	220	2	ВСП	малий та великий соснові лубоїди, бактеріальна водянка БП, кореневі та стовбурові гнилі ВЛЧ	10
	26	42	3.1		3.1	9С31БП	37	0.65	1А	18	20	205	2	ВСП	малий та великий соснові лубоїди, бактеріальна водянка БП	10
	32	87	1.9		1.9	10С3+БП	54	0.50	1А	22	28	240	2	ВСП	малий та великий соснові лубоїди, бактеріальна водянка БП	5
	33	82	0.8		0.8	9С3(80)1БП +ГЗ+ДЗ+С3(80)	50	0.60	1А	21	22	245	2	ВСП	малий та великий соснові лубоїди, бактеріальна	5

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Городницьке	34	36	15.5		15.5	5С32БП2 ОС1ВЛЧ +ДЗ	75	0.65	1	24	32	280	2	ВСП	малий та великий соснові лубоїди, бактеріальна водянка БП, трутовик ОС, трутовик ДЗ, кореневі та стовбурові гнилі ВЛЧ	5
	36	30	1.6		1.6	6С33ВЛЧ 1БП	65	0.60	2	20	30	180	4	ВСП	малий та великий соснові лубоїди, кореневі та стовбурові гнилі ВЛЧ, трутовик БП	10
	36	66	3.4		3.4	10С3+БП	56	0.55	1	20	22	220	4	ВСП	малий та великий соснові лубоїди, бактеріальна водянка БП	5
	36	68	1.6		1.6	9С31БП	56	0.60	2	19	22	210	4	ВСП	малий та великий соснові лубоїди, бактеріальна водянка БП	5
	37	4	1.8		1.8	9С31ВЛЧ +ОС+БП	70	0.50	1	24	40	230	4	ВСП	малий та великий соснові лубоїди, кореневі та стовбурові гнилі ВЛЧ, трутовик ОС, трутовик БП	5
	39	64	1.7		1.7	8С32БП+ ОС	41	0.65	1	17	20	180	4	ВСП	малий та великий соснові лубоїди, бактеріальна водянка БП, трутовик ОС	10
	39	69	5.4		5.4	5С3(69)4 С3(59)1Б П+ВЛЧ+ ОС	69	0.55	1	23	32	240	4	ВСП	малий та великий соснові лубоїди, трутовик БП, кореневі та стовбурові гнилі ВЛЧ, трутовик ОС	10
	40	10	1.9		1.9	5С33ВЛЧ 2БП	80	0.60	2	24	36	220	4	ВСП	малий та великий соснові лубоїди, кореневі та стовбурові гнилі ВЛЧ, трутовик БП	5
	44	36	1.5		1.5	8С31ОС 1БП+ВЛЧ	70	0.50	1А	26	40	260	4	ВСП	малий та великий соснові лубоїди, трутовик ОС, кореневі та стовбурові гнилі ВЛЧ, трутовик БП	5
	58	16	1.2		1.2	10С3	51	0.60	1А	21	26	260	4	ВСП	малий та великий соснові лубоїди	5
	66	12	4.2		4.2	4С3(60)2 С3(75) 2БП1ОС 1ДЗ	60	0.60	1	22	28	240	4	ВСП	малий та великий соснові лубоїди, бактеріальна водянка БП, трутовик ОС	10
66	21	1.9		1.9	10С3+БП +ГЗ+ДЗ	69	0.70	1	22	28	320	4	ВСП	малий та великий соснові лубоїди, бактеріальна водянка БП, некроз ГЗ	5	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Городницьке	66	27	2.5		2.5	8С32БП	50	0.65	1	20	28	230	3	ВСП	малий та великий соснові лубоїди, бактеріальна водянка БП	10
	66	36	3.8		3.8	7С32БП 1ДЗ	55	0.75	1А	22	28	300	3	ВСП	малий та великий соснові лубоїди, бактеріальна водянка БП, трутовик ДЗ	5
	67	54	1.5		1.5	8С32БП	45	0.65	2	16	20	160	4	ВСП	малий та великий соснові лубоїди, бактеріальна водянка БП	15
	67	59	7.0		7.0	9С31БП	45	0.65	1А	19	26	230	4	ВСП	малий та великий соснові лубоїди, бактеріальна водянка БП	5
Разом СРВ по майстерські дільниці					89.0											
Звягельське	12	46	3.6		3.6	10С3+БП	55	0.55	1А	23	30	270	4	ВСП	малий та великий соснові лубоїди, бактеріальна водянка БП	5
	13	38	1.8		1.8	10С3+БП +ДЗ	50	0.65	1А	22	26	290	4	ВСП	малий та великий соснові лубоїди, бактеріальна водянка БП, трутовик ДЗ	5
	13	40	4.1		4.1	10С3+БП +ВЛЧ	55	0.60	1А	22	24	270	4	ВСП	малий та великий соснові лубоїди, трутовик БП, кореневі та стовбурові гнилі ВЛЧ	5
	20	34	8.4		8.4	7С33БП+ ВЛЧ	40	0.65	1А	18	20	170	4	ВСП	малий та великий соснові лубоїди, трутовик БП, кореневі та стовбурові гнилі ВЛЧ	10
	21	45	2.8		2.8	10С3+БП	68	0.65	1	22	28	300	4	ВСП	малий та великий соснові лубоїди, бактеріальна водянка БП	5
	38	14	9.5		9.5	10С3+ СКР	65	0.50	1	23	30	240	2	ВСП	малий та великий соснові лубоїди	5
	71	11	11.0		11.0	8С32ВЛЧ	70	0.60	1	24	40	280	3	ВСП	малий та великий соснові лубоїди, кореневі та стовбурові гнилі ВЛЧ	5
	Разом СРВ по майстерські дільниці					41,2										
Всього ВСП по ДП "Звягельський ЛГ АПК"					130,2											

Лісопатологічне обстеження лісових насаджень, що належать ДП "Звягельський ЛГ АПК" проводилося без валки модельних дерев шляхом візуального обстеження деревостанів, а також повалених дерев на ділянці або на суміжній з нею для визначення видового складу стовбурових шкідників з метою визначення причин масового всихання лісових насаджень, стану осередків масового розмноження шкідників та хвороб лісу, а також визначення видів, обсягів, строків, місць та особливостей здійснення заходів з поліпшення санітарного стану

Загальна обстежена площа по ДП "Звягельський ЛГ АПК" складає 130,2 га.

По причинах розладнання та деградації насаджень в загальному по підприємству (за переважаючим збудником хвороби/шкідником):

Вид шкідників, хвороб та інших патологій	Ступінь пошкодження			
	слабкий	середній	сильний	Всього
соснові лубоїди	89,6	39,1	1,5	130,2
Разом	89,6	39,1	1,5	130,2

Лісопатологічна характеристика обстежених насаджень:

Основною причиною розладнання обстежених хвойних деревостанів з головною породою сосна звичайна (СЗ) є діяльність стовбурових шкідників у видовому складі яких на сосні провідне місце посідають лубоїди соснові лубоїд сосновий малий (*Tomicus minor*) та лубоїд сосновий великий (*Tomicus piniperda*), в меншій мірі - короїд вершинний (*Ips acuminatus*). Більшість дерев СЗ відносяться до сухостою минулих років та поточного року (VI-та і V категорія стану відповідно), але разом з тим - зустрічаються дерева IV-ї категорії стану). Переважає вершинний тип всихання, крони всихаючих та сильно ослаблених дерев сильно ажурні, спостерігається зміна (освітлення) кольору глиці від світло-зеленого до жовтого, дерева заселені стовбуровими шкідниками (про що свідчить наявність "стрижених пагонів СЗ поточного приросту від 3 - 4 шт./м² до 7 шт./м²), в наявності часткове опадання кори, дерева зі зламаними кронами, тощо. Частина дерев (V та VI категорій стану) відпрацьовані комплексом златок, про що свідчать наявність характерних ходів та бурової муки під корою дерев. Ступінь пошкодження/всихання - від слабкого до сильного. Характер розподілу сухостійних дерев - поодинокий та груповий.

Збудниками стовбурових гнилей, а це в основному ядрові та ядрово-заболонні гнилі, є трутові гриби які заражають дерева базидіоспорами через обламані гілки, морозобійні тріщини та інші пошкодження стовбурів і гілок. Ураження стовбуровими гнилями призводить до бурелому, сніголаму та захаращення насаджень.

Також при огляді ділянок на окремих деревах ДЗ на стовбурах наявне ураження поперечним раком ДЗ, а також трутовиком дубовим несправжнім. Сухостійні та всихаючі дерева характеризуються заселенням та відпрацюванням стовбуровими шкідниками, про що свідчить наявність льотних отворів на стовбурах дерев. Переважна кількість дерев, що відносяться до сухостою минулих років відпрацьовані стовбуровими шкідниками родин златок (*Buprestidae*), в незначному відсотку – представниками родин вусачів (*Cerambycidae*).

Основними виявленими видами на ДЗ є златки (*Buprestidae*) (дубова, бронзова та зелена вузькотіла), вусач дубовий малий (*Cerambyx scopolii* Fuessly), а також заболонник дубовий (*Scolytus intricatus* Ratz.), на грабі поодинокі зустрічається заболонник грабовий (*Scolytus carpini* Ratz.) та свердлики листяний (*Elateroideus dermestoides* L.), на березі переважно заболонник березовий (*Scolytus ratzeburgifans*).

Переважна кількість дерев, що відноситься до сухостою минулих років відпрацьовані стовбуровими шкідниками родин златок (Buprestidae), в незначному відсотку – представниками родин вусачів (Cerambycidae). Водночас у ходах стовбурових шкідників поширюються офіостомові гриби – збудники синяви та інші патогени. Сухостійні дерева поодинокого та групового розміщення, на ділянках наявні вітровальні дерева.

Також причинами погіршення санітарного стану обстежених насаджень є ослаблення і всихання дерев внаслідок їх природного старіння, внутрішньовидової та міжвидової конкуренції, несприятливих чинників середовища, що супроводжується заселенням та пошкодженням деревини стовбуровими шкідниками, які є переносниками інших патогенних мікроорганізмів. Разом з тим поодинокі спостерігаються вітровальні та вітроламні дерева, а також дерева з ухилом більше 30 градусів, та з дугоподібно зігнутими стовбурами.

Характер перебігу патологічних процесів у даних насадженнях різний – наявний як комлевий тип прояву та локалізації гнилей (наявність дупел в комлевій та прикореневій частинах стовбурів дерев) так і вершинний – в кронах дерев, що призводить до прояву суховершинності (мікози), широкого поширення водяних пагонів, як одного із головних показників ослаблення деревостанів. Суховершинність за зовнішніми проявами перебігу захворювання відповідає судинному мікозу (дерева породи ДЗ), а також некрозу ГЗ.

Обстеженні лісові насадження є небезпечними осередками подальшого розповсюдження кореневих та стовбурових гнилей, вторинних (стовбурових) шкідників і відносяться до II класу біологічної стійкості.

При обстеженні лісових ділянок, які потребують призначення заходів з поліпшення санітарного стану лісів, не виявлено ознак відведення дерев в рубку відповідно до п.26 Санітарних правил в лісах України.

Для поліпшення санітарного стану лісів та відповідно до «Санітарних правил в лісах України» рекомендовано провести вибіркові санітарні рубки (ВСР) на загальній площі 130,2 га у 2026 році.

Під час проведення даного обстеження лісовій охороні ДП "Звягельський ЛГ АПК" надавалась методична допомога з питань лісозахисту.

Примітка: відбір дерев до рубки, геодезична зйомка частин таксаційних виділів, матеріально-грошова оцінка лісосік, визначення фактичних середніх розрядів висот та діаметрів проводиться силами лісової охорони ДП "Звягельський ЛГ АПК".

ПРОПОЗИЦІЇ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ:

1. Відповідно п. 5 Санітарних правил в лісах України скласти перелік заходів з поліпшення санітарного стану лісів (додаток 1) та погодити з філією "Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист" і Центральним міжрегіональним управлінням лісового та мисливського господарства.
2. Рубки провести згідно Санітарних правил в лісах України.

1. Відповідно п. 5 Санітарних правил в лісах України скласти перелік заходів з поліпшення санітарного стану лісів (додаток 1) та погодити з філією "Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист" і Центральним міжрегіональним управлінням лісового та мисливського господарства.

2. Рубки провести згідно Санітарних правил в лісах України.

3. З метою недопущення появи та розповсюдження стовбурових шкідників та збереження технічних якостей деревини рубки поліпшення санітарного стану лісів необхідно провести в максимально стислі терміни з урахуванням сезонного розвитку шкідників і хвороб лісу.

4. Осередки шкідників та хвороб лісу виявлені даним лісопатологічним обстеженням поставити на облік.

Акт складений в трьох примірниках:

1-й - філії "Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист";

2-й - Центральному міжрегіональному УЛМГ;

3-й - ДП "Звягельський ЛГ АПК".

ПІДПИСИ :

Провідний інженер-лісопатолог сектору
моніторингу стану лісових насаджень філії
"Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист"

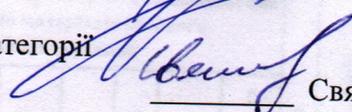
Василь ОРЕГ

Головний лісничий ДП "Звягельський ЛГ АПК "

Леонід КОСТЕНКО

Інженер охорони та захисту лісу I-категорії
ДП "Звягельський ЛГ АПК "

Святослав СВІНЦЬКИЙ